

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 30. novembrī
(OR. en)

16149/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0438(COD)

COPEN 423
DROIPEN 172
MIGR 433
COSI 240
JAI 1587
CODEC 2359

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 28. novembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 755 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA, ar ko nosaka minimālos noteikumus, lai novērstu un apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, un aizstāj Padomes Direktīvu 2002/90/EK un Padomes Pamatlēmuma 2002/946/TI

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 755 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 755 *final*

Briselē, 28.11.2023.
COM(2023) 755 final

2023/0439 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko nosaka minimālos noteikumus, lai novērstu un apkarotu neatļautas ieceļošanas,
tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, un aizstāj Padomes Direktīvu
2002/90/EK un Padomes Pamatlēmuma 2002/946/TI**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Migrantu kontrabanda ir noziedzīga darbība, ko raksturo necieņa pret cilvēka dzīvību un cilvēku pazemošana nolūkā gūt peļņu, tādējādi pārkāpjot pamattiesības, kā arī apgrūtinot ES migrācijas pārvaldības mērķu sasniegšanu.

Migrantu kontrabandas apkarošana un novēršana ir viena no Eiropas Savienības prioritātēm, un tā ir būtiski svarīga neatbilstīgas migrācijas problēmu risināšanai visaptverošā veidā. Noziedznieku tīkli izmanto cilvēku izmisumu un veicina neatbilstīgu migrāciju pa sauszemes, jūras un gaisa maršrutiem, riskējot ar cilvēku dzīvībām iespējami lielākas peļņas vārdā.

Priekšsēdētāja fon der Leiena 2023. gada 13. septembrī runā par stāvokli Savienībā aicināja stiprināt visus ES rīcībā esošos instrumentus iedarbīgai migrantu kontrabandas apkarošanai, atjauninot esošo tiesisko regulējumu, ko pieņēma pirms vairāk nekā 20 gadiem. Viņa arī aicināja stiprināt pārvaldību migrantu kontrabandas apkarošanai un palielināt ES aģentūru, jo īpaši Eiropola, nozīmi šajā procesā. Viņa uzsvēra arī nepieciešamību sadarboties ar partneriem šīs globālās problēmas risināšanai un paziņoja, ka šajā nolūkā Komisija organizē starptautisku konferenci, izsakot aicinājumu rīkoties, lai izveidotu globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai.

Migrantu kontrabanda uz ES un ES iekšienē turpina vērsties plašumā sakarā ar augošo pieprasījumu, ko veicina jaunas krīzes un esošo krīžu saasināšanās, jo īpaši ekonomikas recesija, klimata pārmaiņu izraisītas vides katastrofas, kā arī konflikti un demogrāfiskais spiediens daudzās trešās valstīs. Migrantu kontrabandas dēļ neatbilstīga ieceļošana Eiropas Savienībā notiek arvien biežāk — 2022. gadā pie ES ārējām robežām konstatēja apmēram 331 000 neatbilstīgas ieceļošanas gadījumus, kas ir visaugstākais līmenis kopš 2016. gada un par 66 % vairāk nekā iepriekšējā gadā¹. Līdz 2023. gada septembra beigām pie ES ārējām robežām konstatēja apmēram 281 000 neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumus, kas ir par 18 % vairāk nekā tajā pašā laikposmā 2022. gadā. Tas sakrīt ar kontrabandistu aktivitātes palielināšanos, ko apliecina jauns rekords — vairāk nekā 15 000 migrantu kontrabandistu, par kuriem dalībvalstis ziņoja *Frontex* 2022. gadā². Ņemot vērā neatbilstīgas ieceļošanas gadījumu pieaugumu 2023. gadā un dažādas krīzes virknē izcelsmes un tranzīta valstu visā pasaulē, var paredzēt, ka arī turpmāk migrācijas plūsmas uz Eiropu³ un ar to saistītās noziedzīgās darbības kontrabandas jomā būs ļoti apjomīgas un, iespējams, paplašināsies vēl vairāk.

Saskaņā ar aplēsēm vairāk nekā 90 % neatbilstīgo migrantu, kuri nonāk ES, izmanto kontrabandistu pakalpojumus⁴, un vairumā gadījumu kontrabandisti darbojas organizētās noziedzīgās grupās. Turklāt kontrabandas tīkli no savas noziedzīgās darbības gūst ievērojamu peļņu — pēc aplēsēm 4,7–6 miljardus EUR gadā visā pasaulē⁵. Tāpēc ir ļoti būtiski dot spēcīgu un nelokāmu pretsparu kontrabandistu darbībai, lai mazinātu neatbilstīgu migrāciju.

¹ *Frontex*, Riska analīze 2023./2024. gadam.

² *Frontex*, Riska analīze 2023./2024. gadam.

³ *Frontex*, Riska analīze 2023./2024. gadam.

⁴ Eiropola aplēses.

⁵ ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs, *Global study on smuggling of migrants*, 2018.

Aplēses liecina, ka kopš 2014. gada migrantu kontrabandistu nežēlības dēļ dzīvību ir zaudējuši vairāk nekā 28 000 cilvēku⁶ (lielākoties jūrā).

Aptuveni puse no migrantu kontrabandas tīkliem ir iesaistīti arī citos noziegumos, piemēram, cilvēku tirdzniecībā, narkotisko vielu un šaujamieroču kontrabandā, un vienlaikus atbalsta arī neatļautu pārvietošanos/aprīti ES. Tiesībaizsardzības un tiesu iestādes saskaras ar virkni problēmu, kurās pastāvīgi rodas jauni aspekti — kontrabandisti strauji maina un pielāgo savu *modi operandi*; pieaug pret migrantiem, kā arī pret tiesībaizsardzības iestādēm vērstie draudi un vardarbība⁷; grūtības atrast un aizturēt kontrabandistus, kuri slēpjas valstīs ārpus ES; izmantoto transportlīdzekļu lielā dažādība, tajā skaitā kuģošanai nederīgi un grūtāk pamanāmi peldlīdzekļi (piemēram, zvejas kuģi un improvizētas metāla laivas), autotransporta līdzekļi, kuros migrantus paslēpj bīstamā veidā, kā arī komerciālie vai čartera gaisa pārvadājumi, ko aizvien plašāk izmanto, lai nogādātu migrantus valstīs, kuras atrodas ES tuvumā vai robežojas ar ES un no kurām tie cenšas neatbilstīgi ieceļot ES⁸; digitālu rīku izmantošana visos procesa posmos — gan kontrabandistu pakalpojumu, maršrutu un cenu reklamēšanai tiešsaistē, gan dokumentu viltošanai; kriptovalūtu, digitālās naudas vai citu neoficiālu norēķinu veidu (piemēram, *hawala*) izmantošana⁹.

Migrantu kontrabandas apkarošana ir būtiska, lai likvidētu organizētās noziedzības tīklus, kuru darbība var izraisīt cilvēktiesību pārkāpumus un nāvi, un lai mazinātu neatbilstīgu migrāciju uz ES. Migrācijas problēmu risināšanai ir nepieciešama visaptveroša un ilgtspējīga pieeja, kas apvieno apņēmīgus un efektīvus pasākumus, kuri papildina savstarpēji izdevīgas partnerības ar izcelsmes un tranzīta valstīm, risina migrācijas un jo īpaši neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņus un vienlaikus apkarot organizēto noziedzību, tajā skaitā migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību. Jaunajā Migrācijas un patvēruma paktā¹⁰ kontrabandas novēršana un apkarošana ir izvirzīta par centrālo elementu visaptverošajā pieejā migrācijai.

ES esošais tiesiskais un operatīvais satvars attiecībā uz migrantu kontrabandu ir jāmodernizē un jāstiprina, lai uzlabotu Eiropas Savienības rīcībā esošos instrumentus nolūkā novērst un apkarot šo pastāvīgi mainīgo nozieguma veidu, tajā skaitā ņemot vērā Savienības un tās dalībvalstu juridiskās saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, ko paredz ANO Protokols par migrantu nelikumīgas ieviešanas pa zemes, jūras un gaisa ceļiem apkarošanu.

Šis priekšlikums direktīvai ir viens no pasākumiem, kurus veic priekšsēdētājas fon der Leienas aicinājuma īstenošanai ar mērķi modernizēt un stiprināt esošo tiesisko regulējumu un nodrošināt Savienību ar noteikumiem, kuri ir piemēroti mērķa sasniegšanai. Tas atjaunina un modernizē esošās ES krimināltiesību normas, ko nosaka tā dēvētā [cilvēku kontrabandas] “Atbalstītāju pakete”, kurā ietilpst Direktīva 2002/90/EK, ar ko nosaka vienotu definīciju neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanai kā nodarījumam¹¹, un Padomes Pamatlēmums 2002/946/TI par krimināltiesiskās sistēmas stiprināšanu, lai novērstu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu¹².

Šim priekšlikumam ir pievienots Komisijas priekšlikums regulai¹³ par policijas sadarbības, kā arī Eiropola pilnvaru stiprināšanu migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības apkarošanas

⁶ Starptautiskā Migrācijas organizācija, projekts *Missing Migrants*, kas ir pieejams šeit: <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>.

⁷ Eiropols, *Criminal Networks in Migrant Smuggling*, *Europol Spotlight*, 2023.

⁸ Frontex, Riska analīze 2023./2024. gadam.

⁹ Eiropols (2023), *Criminal Networks in Migrant Smuggling*, *Europol Spotlight*.

¹⁰ COM(2020) 609 final.

¹¹ OV L 328, 5.12.2002., 17. lpp.

¹² OV L 328, 5.12.2002., 1. lpp.

¹³ COM(2023) 754 final.

jomā, kodificējot Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centra izveidi Eiropolā un stiprinot tā attiecīgās pilnvaras. Minētais priekšlikums stiprina Eiropola stratēģiskos un operatīvos uzdevumus migrantu kontrabandas apkarošanā, lai vadītu un atbalstītu centra darbību un noteiktu un īstenotu operatīvās prioritātes un pasākumus. Tas nosaka pārvaldības satvaru, kurā ietilpst gan par migrantu kontrabandas apkarošanu atbildīgās dalībvalstu struktūras, gan Komisija un citas ES aģentūras. Tas stiprina sadarbību ar *Frontex* un *Eurojust*, kā arī sadarbību starp Eiropu un trešām valstīm.

Šo tiesību aktu paketi iesniegs tajā pašā dienā, kurā sāksies starptautiskā konference par globālās alianses izveidi migrantu kontrabandas apkarošanai. Organizējot minēto konferenci, Komisija vēlas radīt satvaru ciešai politiskai sadarbībai ar starptautiskajiem partneriem kopīgai migrantu kontrabandas apkarošanai visā pasaulē.

Trīs iepriekš minētās iniciatīvas papildina jau esošās iniciatīvas migrantu kontrabandas apkarošanai, ar ko īsteno atjaunoto ES rīcības plānu cīņai pret migrantu kontrabandu (2021.–2025. gadam)¹⁴, modernizējot esošo ES tiesisko regulējumu nolūkā sodīt migrantu kontrabandistus, kuri darbojas migrācijas maršrutos, un izveidojot atjaunotu tiesisko, operatīvo un starptautiskās sadarbības satvaru migrantu kontrabandas apkarošanai nākotnē.

Visus minētos priekšlikumus izstrādāja ar mērķi modernizēt migrantu kontrabandas apkarošanas tiesisko regulējumu, lai nodrošinātu, ka mūsu rīcībā ir nepieciešamie juridiskie un operatīvie instrumenti reaģēšanai uz kontrabandistu jauno *modus operandi*, kā to paredz 2023. gada 17. oktobrī publiskotā Komisijas darba programma 2024. gadam.

Priekšlikuma mērķi

Pašreizējo ES tiesisko regulējumu attiecībā uz neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu pieņēma 2002. gadā, ievērojot noteikumus, kuri bija spēkā līdz Lisabonas līguma pieņemšanai. Šā priekšlikuma direktīvai vispārīgais mērķis ir izveidot modernu ES krimināltiesību instrumentu, kas skaidri definē neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu kā nodarījumu un nosaka iedarbīgus sodus par šādu nodarījumu atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 83. pantam un ANO Protokolam par migrantu nelikumīgas ieviešanas pa zemes, jūras un gaisa ceļiem apkarošanu.

Šis priekšlikums direktīvai ir izstrādāts, lai sasniegtu tālāk norādītos konkrētos mērķus.

- *Nodrošināt par migrantu kontrabandu atbildīgo organizēto noziedzīgo tīklu darbības rezultātu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un sodīšanu*

Esošās Atbalstītāju paketes *REFIT* izvērtējumā 2017. gadā un tās īstenošanas turpmākajā uzraudzībā pievērsa uzmanību problēmām, kas ir saistītas ar to, ka neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanas kā noziedzīga nodarījuma definīcija ir pārāk plaša. Konkrēti, tika uzsvērts, ka nav izdevies radīt skaidrību un juridisko noteiktību par to, ar ko neatbilstīgas migrācijas atbalstīšana atšķiras no humānās palīdzības, jo nodarījuma definīcija ir pārāk plaša un nav noteikti atbrīvojumi no kriminālatbildības. Šis priekšlikums precizē nodarījumus, par kuriem būtu jānosaka kriminālatbildība. Šādi nodarījumi ietver neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu, saņemot par to finansiālu vai materiālu labumu vai šādu labumu apsolījumu; tādas neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu, kura ar augstu varbūtību var nodarīt personai smagu kaitējumu, pat ja šādu atbalstīšanu veic, nesaņemot par to finansiālu vai materiālu labumu; un trešo valstu valstspiederīgo publisku kūdīšanu, piemēram, ar interneta starpniecību, neatbilstīgi ieceļot Eiropas Savienībā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā. Šajā priekšlikumā arī paskaidro, ka

¹⁴ COM(2021) 591 final.

direktīvas mērķis nav noteikt kriminālatbildību trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus pārvieto kontrabandas ceļā, vai noteikt kriminālatbildību par palīdzības sniegšanu ģimenes locekļiem vai par humānās palīdzības vai ar cilvēka pamatvajadzībām saistīta atbalsta sniegšanu trešo valstu valstspiederīgajiem, ievērojot juridiskās saistības.

Turklāt precizētā definīcija arī nosaka, ka neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanas nodarījums var notikt jebkuras dalībvalsts teritorijā, kas atvieglo tiesisko sadarbību starp dalībvalstīm.

– *Uzlabot sodu saskaņotību, ņemot vērā nodarījuma smagumu*

Kopš Atbalstītāju paketes pieņemšanas 2002. gadā migrantu kontrabandā iesaistītie noziedzīgie tīkli aizvien biežāk vērš vardarbību pret migrantiem un tiesībsardzības iestādēm, tādējādi apdraudot dzīvības. Ar šo priekšlikumu ievieš noziedzīga nodarījuma vainu pastiprinošos apstākļos definīciju (piemēram, ja noziedzīgo nodarījumu izdara organizētā noziedzīgā grupā, ja tas rada smagu kaitējumu vai apdraud dzīvību vai veselību vai ir izraisījis nāvi) un attiecīgi bargākus kriminālsodus par šādiem nodarījumiem. Ierosinātajā direktīvā maksimālo sodu minimālie līmeņi ir augstāki nekā esošajā Atbalstītāju paketē noteiktie (proti, maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz astoņiem gadiem), un tos noteica, ņemot vērā ES krimināltiesiskajos instrumentos paredzēto vispārējo sodu režīmu. Maksimālajam sodam par cilvēku kontrabandas atbalstīšanu kā pamatpakāpes noziedzīgo nodarījumu vajadzētu būt brīvības atņemšanai uz vismaz trim gadiem, bet par noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos (kuri ietver, piemēram, organizēto noziedzību, īpaši vardarbīgu rīcību) — uz vismaz 10 gadiem un par vissmagākajiem noziedzīgajiem nodarījumiem (kuri ir izraisījuši nāvi) — uz vismaz 15 gadiem.

– *Uzlabot jurisdikcijas tvērumu*

Personas, kuras organizē un īsteno migrantu kontrabandas darbības, bieži dzīvo ārpus ES un tāpēc neietilpst dalībvalstu jurisdikcijas tvērumā. Lai uzlabotu iespējas sodīt īpaši svarīgus mērķsubjektus, kuri organizē kontrabandas darbības, un nepieļautu situāciju, kurā neviena valsts nespēj īstenot jurisdikciju attiecībā uz smagiem un traģiskiem kontrabandas gadījumiem, kas notiek, piemēram, starptautiskajos ūdeņos, ierosinātā direktīva paplašina dalībvalstu jurisdikciju, lai tā aptvertu arī gadījumus, kad neatļautas ieceļošanas ES atbalstīšana neizdodas un iet bojā trešo valstu valstspiederīgie. Piemēram, tāds gadījums rodas, ja kuģošanai nederīgs kuģis nogrimst starptautiskajos ūdeņos, tā arī nesasniedzot kādas dalībvalsts vai trešās valsts teritoriālos ūdeņus. Ierosinātā direktīva arī paplašina jurisdikcijas tvērumu, iekļaujot tajā noziedzīgus nodarījumus, kas ir izdarīti kuģos vai gaisakuģos, kuri ir reģistrēti kādā dalībvalstī vai izmanto tās karogu, kā arī noziedzīgus nodarījumus, ko ir izdarījušas juridiskas personas, kas var nebūt iedibinātas ES, taču veic darbīdardarbību ES.

– *Stiprināt dalībvalstu resursus migrantu kontrabandas apkarošanai un novēršanai*

Lai nodrošinātu, ka dalībvalstis iedarbīgi apkaro migrantu kontrabandu, ierosinātā direktīva nosaka dalībvalstīm pienākumu nodrošināt attiecīgajām tiesībsardzības un tiesu iestādēm atbilstošus resursus un pietiekamu apmācību un specializāciju, lai tās varētu rezultatīvi īstenot prevenciju un izmeklēšanu un veikt noziedzīgo nodarījumu izdarītāju kriminālvajāšanu. Turklāt dalībvalstīm būtu jāpievēršas arī migrantu kontrabandas novēršanai, rīkojot kampaņas informācijas izplatīšanai un izpratnes veicināšanai, kā arī pētniecības un izglītības programmas.

– *Uzlabot datu vākšanu un ziņošanu*

Kā svarīgu aspektu, kas apgrūtina Atbalstītāju paketes īstenošanas rezultātu novērtēšanu, 2017. gada izvērtējumā¹⁵ norādīja to, ka trūkst ticamu, vispusīgu un salīdzināmu datu par migrantu kontrabandas nodarījumiem un krimināltiesiskajiem pasākumiem to apkarošanai. Turklāt šādu datu trūkums arī traucē valstu politikas veidotājiem un praktiķiem uzraudzīt un novērtēt veikto pasākumu iedarbīgumu. Lai novērstu šo trūkumu un uzlabotu uzraudzību, priekšlikums paredz uzdot dalībvalstīm vākt statistikas datus un ziņot par tiem katru gadu. Tas palīdzēs gūt labāku izpratni par migrantu kontrabandas paņēmieniem un mērogu, sekmēs migrantu kontrabandas gadījumu atklāšanu un dalībvalstu krimināltiesību sistēmu pilnveidošanu, veicinot uz gūtajām atziņām balstītu politikas veidošanu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums saskan ar jauno Migrācijas un patvēruma paktu, kurš paredz, ka stingrs Eiropas pretsvars migrantu kontrabandai ES iekšienē un ārpus tās ir viens no būtiskajiem elementiem, kuri veido visaptverošo pieeju migrācijai. Ar šo priekšlikumu īsteno atjaunoto ES rīcības plānu cīņai pret kontrabandu (2021.–2025. gadam)¹⁶, atjauninot un modernizējot esošo ES tiesisko regulējumu, lai vērstos pret migrantu kontrabandistiem, kuri darbojas migrācijas maršrutos. Šis priekšlikums ir saskanīgs ar Komisijas izstrādātajiem ES rīcības plāniem attiecībā uz Vidusjūras reģiona centrālo, austrumu un rietumu daļu un uz Atlantijas reģionu, kā arī ar instrumentu kopumu pret komercpārvadājumu izmantošanu neatbilstīgas migrācijas uz ES atbalstīšanai¹⁷ un ar priekšlikumu regulai par pasākumiem, kas vērsti pret pārvadātājiem, kuri sekmē cilvēku tirdzniecību vai migrantu kontrabandu saistībā ar nelikumīgu ieceļošanu Eiropas Savienības teritorijā vai iesaistās šajās darbībās¹⁸. Tas saskan arī ar starptautiskā līmeņa saistībām par visaptverošām partnerībām migrācijas jautājumos.

Šis priekšlikums saskan arī ar ANO Protokolu par migrantu nelikumīgas ieviešanas pa zemes, jūras un gaisa ceļiem apkarošanu, kas papildina ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību, kurai ir pievienojusies Eiropas Savienība. ANO Protokols nosaka, ka finansiāla vai cita materiāla labuma gūšana ir viena no noziedzīga nodarījuma pazīmēm un ka kriminālvajāšanai saskaņā ar Protokolu nevar pakļaut tos trešo valstu valstspiederīgos, pret kuriem ir izdarīts nodarījums.

Šis priekšlikums atbalsta mērķus, kas ir izvirzīti ES Drošības savienības stratēģijā¹⁹, ES Stratēģijā organizētās noziedzības novēršanai 2021.–2025. gadā²⁰ un ES Stratēģijā cilvēku tirdzniecības apkarošanai 2021.–2025. gadā²¹, kā arī pārskatītajā ES Jūras drošības stratēģijā²².

Šis priekšlikums saskan ar Komisijas 2020. gada ieteikumiem par to, kā tiek īstenoti ES noteikumi par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanas definēšanu un novēršanu²³, kuros uzsvērts, ka kriminālatbildību nevar un nedrīkst noteikt par likumā paredzētu humānās palīdzības sniegšanu (piemēram, meklēšanas un glābšanas operācijas laikā), ka kriminālatbildības noteikšana nevalstiskiem dalībniekiem, kuri veic meklēšanas un glābšanas operācijas jūrā, ievērojot attiecīgo tiesisko regulējumu, ir starptautisko tiesību

¹⁵ SWD(2017) 117 final.

¹⁶ COM(2021) 591 final.

¹⁷ Pieejams šeit: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_23_3057.

¹⁸ COM(2021) 753 final.

¹⁹ COM(2020) 605 final.

²⁰ COM(2021) 170 final.

²¹ COM(2021) 171 final.

²² Padomes 2023. gada 24. oktobra secinājumi 14280/23 par pārskatīto ES Jūras drošības stratēģiju (ESJDS) un tās rīcības plānu.

²³ OV C 323, 1.10.2020., 1. lpp.

pārkāpums, un tāpēc ES tiesību akti to neatļauj, un ka nepieciešamības gadījumā novērtējums par to, vai uz darbību attiecas jēdziens “humānā palīdzība” (jēdziens, kuru nevar interpretēt tādā veidā, kas ļautu noteikt kriminālatbildību par likumā paredzētu darbību), būtu jāveic katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums direktīvai saskan ar Savienības politikas mērķiem un jo īpaši ar šādiem tiesību aktiem:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā un priekšlikums direktīvai par aktīvu atgūšanu un konfiskāciju²⁴;
- Konvencija par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās;
- Direktīva 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI;
- Padomes Direktīva 2004/81/EK (2004. gada 29. aprīlis) par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu);
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1727 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*) un ar ko aizstāj un atceļ Padomes Lēmumu 2002/187/TI;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts);
- Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2009/52/EK (2009. gada 18. jūnijs), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi;
- Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā un priekšlikums regulai par tiesvedības nodošanu krimināllietās²⁵.

Šis priekšlikums neskar Direktīvu 2004/38/EK²⁶ un ES un Apvienotās Karalistes noslēgto Izstāšanās līgumu²⁷. Šis priekšlikums nekādi negroza ne Direktīvu 2004/38/EK, ne ES un Apvienotās Karalistes noslēgto Izstāšanās līgumu.

²⁴ COM(2022) 245 final.

²⁵ COM(2023) 185 final.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 83. panta 2. punkts, kurš nosaka, ka Savienības kompetencē ir paredzēt noteikumu minimumu, ja dalībvalstu krimināltiesisko normatīvo aktu tuvināšana izrādās būtiska, lai nodrošinātu Savienības politikas efektīvu īstenošanu jomā, kurai tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi. Kopējās imigrācijas politikas jomā, jo īpaši attiecībā uz ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, nelegālu imigrāciju un nelikumīgu uzturēšanos, kā arī uz ES ārējo robežu pārvaldību, jau ir notikusi saskaņošana atbilstoši Savienības *acquis* jomā, uz kuru attiecas LESD V sadaļas “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa” 2. nodaļa “Robežkontroles, patvēruma un imigrācijas politika”, un ir būtiski nodrošināt tās faktisku īstenošanu, tuvinot dalībvalstu krimināltiesiskos normatīvos aktus.

• Subsidiaritāte

Migrantu kontrabanda ir pārrobežu noziedzīgs nodarījums, kas tieši ietekmē Savienību, tās ārējās robežas un bieži vien arī vairākas dalībvalstis vienlaikus. Dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, nespēj sekmīgi risināt šo pārrobežu noziedzības problēmu. Turpmāka tuvināšana attiecībā uz nodarījuma definīciju, sodu līmeņiem un piemērojamajiem preventīvajiem pasākumiem dalībvalstīs var nodrošināt rezultatīvāku rīcību migrantu kontrabandas atklāšanā, izmeklēšanā un kriminālvajāšanā un liegt noziedzniekiem “jurisdikcijas izvēles” iespēju, proti, izmantot savā labā tās krimināltiesību sistēmas, kurās sodi nav tik bargi.

Lai palielinātu sodu atturošo ietekmi Savienībā, priekšlikums ievieš nodarījumu vainu pastiprinošos apstākļos kategoriju un attiecīgi bargākus sodus par šādiem nodarījumiem, kā arī atbildību pastiprinošus apstākļus, piemēram, ja ir noticis recidīvs, ja nodarījumu ir izdarījusi amatpersona vai persona ar šaujamieroci. Komisijas rīcībā esošā informācija liecina, ka patlaban maksimālais kriminālsods par neatļautas ieceļošanas un tranzīta atbalstīšanu dalībvalstīs ir brīvības atņemšana uz laiku no viena gada (Beļģijā un Spānijā) līdz 10 gadiem (Bulgārijā, Kiprā, Īrijā un Slovēnijā). Kriminālsods par neatļautas uzturēšanās atbalstīšanu dalībvalstīs ir brīvības atņemšana uz laiku no viena gada (Austrijā, Beļģijā, Čehijā, Igaunijā un Spānijā) līdz 15 gadiem (Kiprā). Kopš 2015. gada 15 dalībvalstīs²⁸ ir uzskatījušas par vajadzīgu grozīt valsts tiesību aktus (trīs dalībvalstīs²⁹ grozījumi vēl nav stājušies spēkā), tajā skaitā nosakot bargākus sodus³⁰, nosakot kriminālatbildību par kontrabandas mēģinājumu³¹ un atzīstot, ka humānā palīdzība nav uzskatāma par neatļautu tranzītu³².

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā noteiktajiem subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt šā priekšlikuma mērķus, tāpēc tos var labāk sasniegt Savienības līmenī. Ņemot vērā migrantu kontrabandas transnacionālo dimensiju un jau esošos ES tiesību aktus, ES līmeņa rīcība būtu iedarbīgāka un

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

²⁷ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (2019/C 384 I/01) (OV C 384 I, 12.11.2019., 1. lpp.).

²⁸ Beļģija, Bulgārija, Kipra, Grieķija, Francija, Horvātija, Ungārija, Īrija, Itālija, Malta, Nīderlande, Polija, Portugāle, Slovēnija un Slovākija.

²⁹ Francija, Nīderlande, Slovākija.

³⁰ Kipra, Itālija, Nīderlande, Slovēnija.

³¹ Beļģija.

³² Francija.

efektīvāka un sniegtu jūtam pievienoto vērtību salīdzinājumā ar pasākumiem, ko dalībvalstis īsteno atsevišķi. ES intervence radīs pievienoto vērtību, vēl vairāk tuvinot dalībvalstu krimināltiesību aktus un veicinot vienādus nosacījumus visās dalībvalstīs.

- **Proporcionalitāte**

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktā noteikto proporcionalitātes principu ierosinātā direktīva paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai stiprinātu ES regulējumu migrantu kontrabandas novēršanas un apkarošanas jomā, un nepārsniedz attiecīgo politikas mērķu sasniegšanai nepieciešamo.

Lai vērstos konkrēti pret migrantu kontrabandas organizēšanu bīstamos veidos, piemēram, tādus, kas rada smagu kaitējumu vai cilvēku bojāeju, bet pagaidām nav skaidri minēti Atbalstītāju paketē, priekšlikums direktīvai ievieš noziedzīga nodarījuma vainu pastiprinošos apstākļos definīciju, kā arī atbildību pastiprinošu un atbildību mīkstinošu apstākļu kopumu, kas nodrošina kriminālsodu samērīgumu atbilstoši Hartas 49. panta 3. punktā noteiktajam kriminālsodu samērīguma principam.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 83. panta 2. punktu, ja dalībvalstu krimināltiesisko normatīvo aktu tuvināšana ir būtiska, lai nodrošinātu Savienības politikas efektīvu īstenošanu jomā, kurai tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi, to var panākt tikai ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu, ko pieņem parastajā likumdošanas procedūrā.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Atbalstītāju paketes izvērtējumu Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmā (*REFIT*) veica 2017. gadā. Tā mērķis bija izvērtēt Atbalstītāju paketes piemērotību mērķa sasniegšanai. Šajā nolūkā izvērtēja esošo noteikumu efektivitāti, lietderīgumu, piemērotību, saskanību un ES pievienoto vērtību. Izvērtējums parādīja, ka visas dalībvalstis ir transponējušas Atbalstītāju paketi un attiecīgi grozījušas savus tiesību aktus. Pieņemot Atbalstītāju paketi, precizēja, ar ko atšķiras divi dažādi nodarījumi — migrantu kontrabanda un cilvēku tirdzniecība, un sekmēja turpmāku nodarījuma definīcijas tuvināšanu, visām dalībvalstīm ieviešot sodus par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu.

Izvērtējuma konstatējumos uzsvēra, ka ļoti trūkst ticamu un salīdzināmu datu par migrantu kontrabandas nodarījumiem un krimināltiesiskajiem pasākumiem to apkarošanai valstu un Eiropas līmenī, un tas attiecas uz gandrīz visiem izvērtēšanas kritērijiem. Ierobežotās datu pieejamības dēļ nav iespējams novērtēt, kā un kādā apmērā neatļautas ieceļošanas, tranzīta vai uzturēšanās atbalstītāju sekmīgāka atklāšana un kriminālvajāšana vai uzlabota sadarbība starp dalībvalstīm ir tieši saistīta ar Atbalstītāju paketes īstenošanu. Uz gūtajām atziņām balstītas politikas izstrāde ES līmenī nav iespējama, ja nevāc un neanalizē ticamus un laikus iesniegtus statistikas datus par noziedzību un krimināltiesībām.

Vērtējot Atbalstītāju paketes lietderīgumu tās mērķu sasniegšanā, pieejamie dati un ieinteresēto personu viedokļi atklāja gan nepilnības, gan elementus, kas darbojas apmierinoši. Piemēram, attiecīgo tiesību aktu atturošo ietekmi apšaubīja, jo migrantu kontrabanda uz ES palielinās, taču krimināltiesiskās sistēmas tuvināšanu vērtēja daudz pozitīvāk.

Konstatēja arī atšķirības nostājā, ko pauda dažādas ieinteresēto personu kategorijas — to viedokļi par dažādiem Atbalstītāju paketes aspektiem bija daudzveidīgi un reizēm pilnīgi pretēji. Vairums apspriešanās iesaistīto fizisko personu un organizāciju stingri atbalstīja

izmaiņas nodarījuma esošajā definīcijā. Lai gan Atbalstīšanas direktīvas esošā 1. panta 2. punkts dod dalībvalstīm iespēju izlemt nepieņemot kriminālsodus par neatļautas ieceļošanas un tranzīta atbalstīšanu, ja tās pamatā ir humāni apsvērumi, šis noteikums saņēma kritiku par to, ka šāda lēmuma pieņemšana nav obligāta, un līdz ar to trūkst skaidrības un juridiskās noteiktības. Savukārt pilsoniskās sabiedrības pārstāvji pauda bažas, jo saskata risku, ka tādējādi tiks noteikta kriminālatbildība par palīdzību, ko sniedz nevalstiskās organizācijas vai fiziskās personas, kuras palīdz neatbilstīgiem migrantiem un/vai strādā ar tiem.

Šīs bažas un kritika attiecas uz humāno palīdzību, ko sniedz kā dalībvalsts teritorijā, tā uz robežas vai jūrā, lai gan šādām darbībām piemēro dažādu tiesisko regulējumu. Analizējot Atbalstītāju paketes īstenošanu, konstatēja atšķirīgas pieejas tam, ko dalībvalstīs uzskata par noziedzīgu nodarījumu, proti, dažās dalībvalstīs iestādes parasti vēršas pret tādiem gadījumiem, kad migrantu kontrabandu atbalsta peļņas gūšanas nolūkā vai to organizē organizēta noziedzīga grupa, bet citās dalībvalstīs nodarījuma plašās definīcijas dēļ kriminālvajāšanu veica arī pret personām, kuras sniedz pakalpojumus neatbilstīgiem migrantiem saistībā ar savu profesionālo darbību vai palīdz tiem nesavtīgu iemeslu dēļ.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Par Atbalstītāju paketes īstenošanu Komisija sarīkoja virkni mērķorientētu apspriešanos ar plašu loku ieinteresēto personu. Apspriešanās piedalījās dalībvalstu tiesībaizsardzības un tiesu iestādes, attiecīgās ES aģentūras (*Eurojust*, Eiropols, Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra, Pamattiesību aģentūra) un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, ar kuriem rīkoja apspriešanās, gatavojot Atbalstītāju paketes izvērtējumu 2017. gadā, Komisijas ieteikumus par to, kā tiek īstenoti ES noteikumi par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanas definēšanu un novēršanu, 2020. gadā un atjaunoto ES rīcības plānu cīņai pret migrantu kontrabandu (2021.–2025. gadam), kā arī uzraugot un kartējot Atbalstītāju paketes īstenošanu dalībvalstīs 2023. gadā.

Kopumā krimināltiesiskā satvara tuvināšanu dalībvalstīs ieinteresētās personas vērtēja pozitīvi. Dažādu kategoriju ieinteresētās personas pauda atšķirīgus viedokļus par nodarījuma definīciju un humānu apsvērumu dēļ veiktu darbību atbrīvošanu no kriminālatbildības neobligātā kārtā. Pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji uzsvēra, ka nodarījuma plašā definīcija nevieš skaidrību un juridisko noteiktību, turklāt rada risku, ka kriminālatbildību var noteikt par humāno palīdzību, ko sniedz pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai fiziskās personas, kuras palīdz neatbilstīgiem migrantiem un/vai strādā ar tiem, savukārt dalībvalstīs neminēja, ka būtu nepieciešams precizēt nodarījuma definīciju vai ieviest obligātu atbrīvojumu no kriminālatbildības. Tomēr, ņemot vērā dalībvalstu atšķirīgās pieejas atbalstīšanai kā noziedzīgam nodarījumam, kas apgrūtina kopīgas ES rīcības lietderīgumu, un nolūkā vērsties galvenokārt pret nodarījumiem, ko izdara peļņas gūšanas nolūkā un jo īpaši organizētās noziedzīgās grupās, ir nepieciešams skaidri definēt atbalstīšanas nodarījumu. Tādai pašai pieejai atbalstu apspriešanās reizēs pauda arī Eiropols un *Eurojust*, jo tas atvieglot operatīvo sadarbību un reaģēšanu.

Gatavojot šo priekšlikumu, Komisija apsprieda ar dalībvalstīm, kā ar arī ar *Eurojust*, Eiropolu un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru galvenās nepilnības ES tiesiskajā un operatīvajā satvarā un iespējas tās novērst.

- **Ietekmes novērtējums**

Izņēmuma kārtā šo priekšlikumu iesniedz, nepievienojot tam ietekmes novērtējumu. Tomēr priekšlikuma pamatā ir Atbalstītāju paketes 2017. gada *REFIT* izvērtējumā iegūtās atsauksmes, atjaunotā ES rīcības plāna cīņai pret migrantu kontrabandu (2021.–2025. gadam) sabiedriskā apspriešana, Eiropola, *Eurojust* un *Frontex* sniegtā informācija un atsauksmes, kā

arī dalībvalstu un pilsonisko sabiedrību pārstāvošu ieinteresēto personu iesaiste esošā tiesiskā regulējuma īstenošanas uzraudzībā. Apspriešanās laikā iegūtā informācija un atsauksmes liecina par vairākām nepilnībām — par to, ka ļoti trūkst ticamu un salīdzināmu datu par migrantu kontrabandas nodarījumiem un krimināltiesiskajiem pasākumiem to apkarošanai valstu un Eiropas līmenī, par nepieciešamību vēl vairāk saskaņot nodarījuma definīciju un precīzāk definēt noziedzīgo nodarījumu ES tiesību aktos, jo īpaši attiecībā uz finansiāla labuma gūšanas elementu, par to, ka atbrīvojumam no kriminālsoda par darbībām, ko veic nolūkā sniegt humāno palīdzību, ir neobligāts raksturs, un par saskatītajiem riskiem saistībā ar kriminālatbildības noteikšanu un esošo tiesību aktu atturošo ietekmi.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Saskaņā ar Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*) visām iniciatīvām, kuru mērķis ir pārskatīt spēkā esošus ES tiesību aktus, vajadzētu būt vērstām uz to, lai vienkāršotu un efektīvāk sasniegtu noteiktos politikas mērķus, t. i., samazinātu nevajadzīgās regulatīvās izmaksas un administratīvo slogu dalībvalstīm. Ierosinātās direktīvas mērķis ir uzlabot dalībvalstu spēju iedarbīgi apkarot migrantu kontrabandu, jo īpaši saistībā ar jauniem apdraudējumiem un tendencēm, kuras parādījās un attīstījās pēdējos 20 gados kopš Atbalstītāju paketes stāšanās spēkā.

Šis priekšlikums tuvinās dalībvalstu tiesību normas attiecībā uz kriminālatbildības un sodu noteikšanu par migrantu kontrabandu. Paredzēts, ka jaunie noteikumi radīs lielāku juridisko noteiktību attiecībā uz darbībām, par kurām nosaka kriminālatbildību, un pielāgos kriminālsodus nodarījumu smaguma pakāpei.

- **Pamattiesības**

Šajā priekšlikumā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas ir atzīti Līguma par Eiropas Savienību 2. panta 6. punktā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“Harta”).

Saistībā ar migrantu kontrabandas apkarošanu ir aktuālas vairākas Hartā atspoguļotās pamattiesības un pamatbrīvības. Tajā skaitā tiesības uz cilvēka cieņu (1. pants), tiesības uz dzīvību un personas neaizskaramību (2. un 3. pants), spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums (4. pants), tiesības uz brīvību (6. pants), privātās un ģimenes dzīves neaizskaramība (7. pants), tiesības uz personas datu aizsardzību (8. pants), tiesības uz īpašumu (17. pants), patvēruma tiesības (18. pants), bērnu tiesības (24. pants), tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu (47. pants), nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību (48. pants), noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principi (49. pants) un tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu (50. pants).

Šis priekšlikums direktīvai, kas ietver noziedzīgus nodarījumus vainu pastiprinošos apstākļos, atbildību pastiprinošus un mīkstinājošus apstākļus, sodu režīmu juridiskām personām un prasību īstenot preventīvus pasākumus, ļaus iedarbīgāk apkarot migrantu kontrabandu un nodrošināt samērīgus pretpasākumus. Atbilstošos gadījumos tas arī uzlabos visu attiecīgo pamattiesību aizsardzību attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem.

Noteikumus, ar ko ievieš jaunus nodarījumus vai sodus vai groza noziedzīgā nodarījuma definīciju, rūpīgi analizēja, ņemot vērā tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, nevainīguma prezumpciju un tiesības uz aizstāvību, noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principus, kā arī tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu. Tos arī analizēja, ņemot vērā pulcēšanās un bīdīšanās brīvību un tiesības uz ģimenes dzīvi.

Šī direktīva būs jātransponē valsts tiesību aktos, ievērojot pamattiesības. Proti, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kriminālsodu un administratīvo sodu piemērošanā ievēro Hartas

principus, tostarp tiesības neliecināt pret sevi, tiesības klusēt un aizliegumu tikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par vienu un to pašu nodarījumu. Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka tiek ievērotas kriminālprocesā aizdomās turēto vai apsūdzēto procesuālās tiesības, ko paredz sešas ES procesuālo tiesību direktīvas, t. i., Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2010/64/ES³³, 2012/13/ES³⁴, 2013/48/ES³⁵, (ES) 2016/343³⁶, (ES) 2016/800³⁷ un (ES) 2016/1919³⁸.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums ietekmē Savienības budžetu, jo īpaši sakarā ar papildu cilvēkresursiem (4 pilnslodzes ekvivalenti), kas Eiropas Komisijai ir nepieciešami atbalsta nodrošināšanai dalībvalstīm, lai tās transponētu un pareizi īstenotu tiesību aktu kopumu, kurā ietilpst šī direktīva un priekšlikums regulai par policijas sadarbības stiprināšanu saistībā ar migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršanu, atklāšanu un izmeklēšanu un par Eiropola atbalsta stiprināšanu šādu noziedzīgu nodarījumu novēršanai un apkarošanai.

Šim priekšlikumam un priekšlikumam regulai pievienotā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskata pielikumā ir sīkāk izklāstītas un pamatotas minētās vajadzības.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Saskaņā ar šo priekšlikumu direktīvai dalībvalstīm ir jāievieš normatīvie un administratīvie akti, kas ir vajadzīgi, lai panāktu atbilstību direktīvai, ne vēlāk kā vienu gadu pēc direktīvas stāšanās spēkā un jāpaziņo Komisijai šo noteikumu teksts. Attiecīgajos valsts noteikumos ir jāiekļauj nepārprotamas atsauces uz šo direktīvu.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Skaidrojoši dokumenti par transponēšanu nav nepieciešami.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. pants. Priekšmets. Šis noteikums nosaka ierosinātās direktīvas darbības jomu, proti, tā nosaka minimālos noteikumus attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu definīciju un sodiem saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, kā arī uz pasākumiem tās sekmīgākai novēršanai un apkarošanai.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/64/ES (2010. gada 20. oktobris) par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā (OV L 280, 26.10.2010., 1. lpp.).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā (OV L 142, 1.6.2012., 1. lpp.).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/48/ES (2013. gada 22. oktobris) par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm (OV L 294, 6.11.2013., 1. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietās izskatīšanā tiesā kriminālprocesā (OV L 65, 11.3.2016., 1. lpp.).

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/800 (2016. gada 11. maijs) par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā (OV L 132, 21.5.2016., 1. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/1919 (2016. gada 26. oktobris) par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas ordera procesā (OV L 297, 4.11.2016., 1. lpp.).

2. pants. *Definīcijas.* Šis noteikums sniedz definīcijas galvenajiem direktīvā izmantotajiem terminiem, proti, “trešās valsts valstspiederīgais”, “nepavadīts nepilngadīgais” un “juridiska persona”.

3. pants. *Noziedzīgi nodarījumi.* Šis noteikums nosaka, ka apzināti palīdzēt trešās valsts valstspiederīgajam ieceļot dalībvalsts teritorijā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā ir noziedzīgs nodarījums, ja par šādu palīdzību faktiski saņem finansiālu vai materiālu labumu vai šāda labuma apsolījumu vai ja nodarījums ar augstu varbūtību var nodarīt personai smagu kaitējumu. Par nodarījumu uzskata arī trešo valstu valstspiederīgo publisku kūdīšanu, piemēram, ar interneta starpniecību, neatbilstīgi ieceļot Eiropas Savienībā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā. Šā priekšlikuma apsvērumos arī ir uzsvērts, ka direktīvas mērķis nav noteikt kriminālatbildību trešo valstu valstspiederīgajiem, kurus pārvieto kontrabandas ceļā. Turklāt apsvērumos arī precizē, ka direktīvas mērķis nav noteikt kriminālatbildību ne par palīdzību, ko sniedz ģimenes locekļiem, ne par humānās palīdzības vai ar cilvēka pamatvajadzībām saistīta atbalsta sniegšanu trešo valstu valstspiederīgajiem, ievērojot juridiskās saistības.

4. pants. *Noziedzīgi nodarījumi vainu pastiprinošos apstākļos.* Šajā noteikumā definē noziedzīgus nodarījumus, ko saistībā ar neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu uzskata par smagākiem, piemēram, ja nodarījums ir izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros, rada smagu kaitējumu attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem vai apdraud to dzīvību, ir izdarīts īpaši vardarbīgi vai kontrabandas ceļā pārvietotie migranti ir īpaši neaizsargāti, tajā skaitā nepavadīti nepilngadīgie. Noziedzīgs nodarījums vainu pastiprinošos apstākļos ir arī tāda atbalstīšana, kuras rezultātā ir gājis bojā viens vai vairāki trešo valstu valstspiederīgie.

5. pants. *Kūdīšana, līdzdalība, mēģinājums.* Šis noteikums nosaka dalībvalstīm pienākumu noteikt atbildību par līdzdalību šajā direktīvā minētajos nodarījumos, kūdīšanu uz tiem un mēģinājumu tādus izdarīt.

6. pants. *Sodi fiziskām personām.* Šis pants nosaka minimālos noteikumus attiecībā uz sodiem par šajā direktīvā noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un noziedzīgajiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos. Dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt, ka par minētajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus. Ierosinātais sodu līmenis atspoguļo nodarījuma smaguma pakāpi, proti, par atbalstīšanu kā pamatpakāpes noziedzīgo nodarījumu maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam vajadzētu būt vismaz trim gadiem; par noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam vajadzētu būt vismaz 10 gadiem; par vissmagākajiem noziedzīgajiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos, proti, tādiem, kuri izraisījuši trešo valstu valstspiederīgo nāvi, maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam vajadzētu būt vismaz 15 gadiem. Ierosinātais pants arī nosaka papildu sodus vai pasākumus, ko var piemērot notiesātajām fiziskajām personām.

7. pants. *Juridisko personu atbildība.* Šis noteikums ietver pienākumus nodrošināt juridisko personu atbildību par šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem, ja šādi nodarījumi ir izdarīti to labā. Šis noteikums arī paredz, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka juridiskās personas var saukt pie atbildības par nepietiekamu uzraudzību un kontroli, kuras dēļ attiecīgās juridiskās personas labā bija iespējams izdarīt noziedzīgu nodarījumu. Turklāt juridiskās personas atbildība nedrīkst izslēgt kriminālprocesu pret fiziskām personām.

8. pants. *Sodi juridiskām personām.* Šis noteikums nosaka sodus, ko piemēro juridiskām personām, kas ir iesaistītas noziedzīgajos nodarījumos, uz kuriem attiecas šis priekšlikums. Sodiem jābūt samērīgiem ar nodarījuma smaguma pakāpi. Naudas sodi būtu jāpiemēro 3 % apmērā no kopējā apgrozījuma pasaulē par pamatpakāpes noziedzīgo nodarījumu, 5 %

apmērā par noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos un 6 % apmērā par tādiem noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos, kuri ir izraisījuši nāvi.

9. pants. Atbildību pastiprinoši apstākļi. Šis noteikums nosaka atbildību pastiprinošus apstākļus, kas tiesu iestādēm jāņem vērā, nosakot sodus saistībā ar šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem.

10. pants. Atbildību mīkstinoši apstākļi. Šis noteikums nosaka atbildību mīkstinošus apstākļus, kas tiesu iestādēm jāņem vērā, nosakot sodus saistībā ar šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem.

11. pants. Noziedzīgu nodarījumu noilguma termiņi. Šis noteikums nosaka noilguma termiņus, lai dotu kompetentajām iestādēm pietiekami daudz laika veikt izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un iztiesāšanu, kā arī izpildīt attiecīgos sodus attiecībā uz noziedzīgajiem nodarījumiem, uz kuriem attiecas šis priekšlikums. Priekšlikums paredz minimālos noilguma termiņus diapazonā no septiņiem (pieļaujot atkāpi līdz pieciem) līdz 15 gadiem atkarībā no nodarījuma smaguma pakāpes.

12. pants. Jurisdikcija. Šis noteikums paredz, ka dalībvalstīm ir jānosaka jurisdikcija attiecībā uz noziedzīgajiem nodarījumiem, uz kuriem attiecas šis priekšlikums. Ikvienai dalībvalstij ir jānosaka sava jurisdikcija attiecībā uz nodarījumiem, kuri daļēji vai pilnībā ir izdarīti tās teritorijā vai kurus ir izdarījis tās valstspiederīgais vai pastāvīgais iedzīvotājs, vai kuri ir izdarīti tās teritorijā reģistrētā kuģī vai gaisakuģī vai tādas juridiskās personas labā, kura ir iedibināta vai darbojas tās teritorijā. Šis noteikums arī paredz, ka dalībvalstīm ir jānosaka sava jurisdikcija attiecībā uz tādiem nodarījuma mēģinājumiem, kuru rezultātā attiecīgie trešo valstu valstspiederīgie gāja bojā.

13. pants. Preventīvie pasākumi. Šis noteikums nosaka, ka dalībvalstīm ir jāveic preventīvi pasākumi, lai novērstu direktīvā noteikto nodarījumu izdarīšanu, piemēram, rīkojot kampaņas informācijas izplatīšanai un izpratnes veicināšanai un izglītības programmas.

14. pants. Resursi. Šā noteikuma mērķis ir nodrošināt, ka valstu iestādēm, kuras atklāj un izmeklē noziedzīgus nodarījumus saistībā ar atbalstīšanu, veic kriminālvajāšanu par šādiem nodarījumiem un iztiesā tos, ir pienācīgs skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finansiālie, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas tām ir nepieciešami, lai rezultatīvi pildītu savus uzdevumus.

15. pants. Apmācība. Šis noteikums nosaka, ka dalībvalstīm ir jānodrošina kompetento iestāžu un to darbinieku specializēta apmācība, kā arī pietiekami resursi šādām vajadzībām.

16. pants. Izmeklēšanas līdzekļi. Šā noteikuma mērķis ir nodrošināt, ka izmeklēšanas līdzekļus, kas ir paredzēti valsts tiesību aktos attiecībā uz organizēto noziedzību vai citiem smagiem noziegumiem, var izmantot arī neatbilstīgas migrācijas atbalstīšanas gadījumu izmeklēšanā.

17. pants. Datu vākšana un statistika. Šis noteikums nosaka nepieciešamību sistemātiski vākt informāciju par pasākumiem neatbilstīgas migrācijas atbalstīšanas apkarošanai un sniegt statistikas datus par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem uz gūtajām atziņām balstītas politikas veidošanai ES līmenī. Tas nosaka dalībvalstīm pienākumu vākt, publicēt un katru gadu nosūtīt Komisijai attiecīgos statistikas datus.

18. pants. Padomes Direktīvas 2002/90/EK un Padomes Pamatlēmuma 2002/946/TI aizstāšana. Šis noteikums aizstāj pašreizējos noteikumus par kriminālatbildības noteikšanu par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša.

19. pants. Transponēšana. Šis noteikums nosaka transponēšanas nosacījumus, jo īpaši to, ka dalībvalstīm šī direktīva ir jātransponē savas valsts tiesiskajā kārtībā viena gada laikā pēc direktīvas stāšanās spēkā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko nosaka minimālos noteikumus, lai novērstu un apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, un aizstāj Padomes Direktīvu 2002/90/EK un Padomes Pamatlēmuma 2002/946/TI

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- 1) Neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšana ir noziedzīgas darbības, kas apdraud cilvēku dzīvības un pazemo cilvēka cieņu nolūkā gūt lielu peļņu, tādējādi pārkāpjot pamattiesības. Minētās noziedzīgās darbības veicina neatbilstīgu migrāciju, apgrūtinot Savienības migrācijas pārvaldības mērķu sasniegšanu. Šādu noziedzīgu darbību veikšanu veicina augošais pieprasījums un lielā peļņa, ko gūst noziedzīgās organizācijas. Tādu nodarījumu novēršana un apkarošana joprojām ir viena no Savienības prioritātēm.
- 2) Direktīva 2002/90/EK³ un Padomes Pamatlēmums 2002/946/TI⁴ ("Atbalstītāju pakete") veido Savienības tiesisko regulējumu trešo valstu valstspiederīgo neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanas apkarošanai. Tas nosaka kopēju definīciju nodarījumiem, kas ir uzskatāmi par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu, un satvaru kriminālsodiem, ko piemēro par šādiem nodarījumiem. Lai vērstos pret jaunajām tendencēm un padarītu Savienības regulējumu šādu nodarījumu novēršanai un apkarošanai vēl iedarbīgāku, esošais tiesiskais regulējums ir jāatjaunina.
- 3) Eiropadomes 2023. gada 9. februāra secinājumi atkārtoti apstiprināja nepieciešamību stiprināt Savienības pasākumus neatbilstīgas migrācijas un cilvēku bojāejas

¹ OV C , , . lpp .

² OV C , , . lpp .

³ Padomes direktīva 2002/90/EK (2002. gada 28. novembris), ar ko definē neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu (OV L 328, 5.12.2002., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/90/oj>).

⁴ Padomes Pamatlēmums 2002/946/TI (2002. gada 28. novembris) par krimināltiesiskās sistēmas stiprināšanu, lai novērstu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu (OV L 328, 5.12.2002., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/946/oj).

novēršanai, jo īpaši aktīvāk sadarbojoties ar izcelsmes un tranzīta valstīm un nodrošinot ciešāku sadarbību starp dalībvalstīm un ar Eiropolu, *Frontex* un *Eurojust*. Atjaunotais rīcības plāns cīņai pret migrantu kontrabandu (2021.–2025. gadam) izklāsta politikas pasākumus migrantu kontrabandas apkarošanai, kas ir viens no būtiskajiem elementiem, kuri ietilpst visaptverošajā pieejā migrācijai, kas ir aprakstīta jaunajā Migrācijas un patvēruma paktā. Tas paredz darbības četrās prioritārajās jomās, t. i., sadarbības stiprināšanu ar partnervalstīm un starptautiskajām organizācijām; vēršanos pret migrantu kontrabandistiem un migrantu ekspluatācijas novēršanu; tiesībsardzības iestāžu un tiesu iestāžu sadarbības stiprināšanu un to darba atbalstīšanu; un zināšanu bāzes uzlabošanu.

- 4) Neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšana ir transnacionāla parādība, un Savienības un valstu līmenī pieņemtajos pasākumos būtu jāatzīst tās starptautiskā dimensija. Tāpēc Savienības un valstu pasākumos būtu jāņem vērā Savienības un tās dalībvalstu starptautiskās saistības, tajā skaitā saistībā ar ANO Starptautiskās konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību Protokolu par migrantu nelikumīgas ieviešanas pa zemes, jūras un gaisa ceļiem apkarošanu, ANO Jūras tiesību konvenciju, Starptautisko konvenciju par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras, Starptautisko konvenciju par meklēšanu un glābšanu uz jūras, ANO Konvenciju par bērna tiesībām, kā arī ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas biroja darbs.
- 5) Ņemot vērā to, ka darbības ar mērķi atbalstīt neatļautu ieceļošanu, tranzītu un uzturēšanos Savienībā, mainās un iegūst jaunas nianšes, kā arī Savienības un dalībvalstu juridiskās saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, noziedzīgo nodarījumu definīcijas visās dalībvalstīs būtu vēl vairāk jātuvina, lai pilnīgāk aptvertu attiecīgās darbības.
- 6) Ievērojot krimināltiesību likumības un samērīguma principus un vēloties vērsties pret noziedzīgām darbībām, kuras apdraud cilvēku dzīvību un pazemo cilvēka cieņu peļņas gūšanas nolūkā, nepieciešams precīzi un detalizēti definēt atbilstošos noziedzīgos nodarījumus, lai vērstos pret šādām noziedzīgām darbībām. Palīdzība, kas sniegta, atbalstot neatļautu ieceļošanu, tranzītu vai uzturēšanos Savienībā, būtu jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja šādas palīdzības sniegšana ir saistīta ar faktiski saņemtu finansiālu vai materiālu labumu vai šāda labuma apsolījumu. Par šādu rīcību būtu jānosaka kriminālatbildība arī tad, ja pastāv augsta varbūtība, ka tā var nodarīt smagu kaitējumu tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, pret kuriem izdara noziedzīgo nodarījumu, vai jebkurai citai personai, pat gadījumos, kad par to nav saņemts finansiāls vai materiāls labums vai šāda labuma apsolījums. Lai atturētu no šāda *modus operandi* personas, kuras publiski, piemēram, ar interneta starpniecību, kūda trešo valstu valstspiederīgos neatļauti ieceļot Savienībā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā, šāda rīcība būtu jāatzīst par noziedzīgu nodarījumu. Objektīvas informācijas vai konsultāciju sniegšana trešo valstu valstspiederīgajiem par nosacījumiem, lai varētu likumīgi ieceļot un uzturēties Savienībā, un par starptautisko aizsardzību, nebūtu jāuzskata par publisku kūdīšanu.
- 7) Ir pareizi paredzēt kriminālatbildību, ja atbalstīšana ir saistīta ar finansiāla vai materiāla labuma saņemšanu vai pastāv augsta varbūtība, ka migrantiem var tikt nodarīts smags kaitējums. Minētajiem nosacījumiem parasti neatbilst gadījumi, kad palīdzību cits citam sniedz ģimenes locekļi vai kad tiek sniegta humānā palīdzība vai ar cilvēka pamatvajadzībām saistīts atbalsts. Trešo valstu valstspiederīgajiem nebūtu jānosaka kriminālatbildība par to, ka pret viņiem ir izdarīti šādi noziedzīgi nodarījumi. Turklāt šīs direktīvas mērķis nav noteikt kriminālatbildību ne par palīdzību, ko sniedz

ģimenes locekļiem, ne par humānās palīdzības vai ar cilvēka pamatvajadzībām saistīta atbalsta sniegšanu trešo valstu valstspiederīgajiem, ievērojot juridiskās saistības.

- 8) Neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšana ietekmē ne tikai to dalībvalsti, kurā ieceļo nelikumīgi. Minimālajiem noteikumiem par noziedzīgo nodarījumu definīciju būtu jāaptver darbības, kas veiktas jebkuras dalībvalsts teritorijā, lai uz nodarījumiem varētu reaģēt ne tikai tā dalībvalsts, kurā ieceļo nelikumīgi, bet arī citas dalībvalstis, ja attiecīgie nodarījumi ietilpst to jurisdikcijā.
- 9) Neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšana kā noziedzīgs nodarījums ir jānošķir no noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos, kuri rada lielāku kaitējumu cilvēkiem un sabiedrībai. Sodu līmeņiem būtu jāatspoguļo sabiedrības īpašais satraukums par nodarījumiem, kas ir smagāki un nodara lielāku kaitējumu, tāpēc par noziedzīgiem nodarījumiem vainu pastiprinošos apstākļos būtu jāpiemēro bargāki kriminālsodi.
- 10) Dalībvalstīm būtu jāpiemēro šī direktīva, pilnībā ievērojot 1951. gada Konvenciju par bēgļa statusu ar grozījumiem, ko tajā izdarīja ar 1967. gada Ņujorkas protokolu, pienākumus saistībā ar piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, jo īpaši neizraidīšanas pienākumu, un pamattiesības.
- 11) Sodiem par noziedzīgiem nodarījumiem vajadzētu būt iedarbīgiem, atturošiem un samērīgiem. Šajā nolūkā attiecībā uz fiziskām personām būtu jānosaka maksimālā brīvības atņemšanas termiņa minimālie līmeņi. Papildu pasākumu piemērošana bieži ir iedarbīga, tāpēc vajadzētu būt iespējai tos piemērot arī kriminālprocesos. Tā kā trešo valstu valstspiederīgie, kuri ir izdarījuši šajā direktīvā noteiktos noziedzīgos nodarījumus, var apdraudēt sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību, vajadzētu būt iespējai tos atgriezt saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK⁵ vai valsts tiesību aktiem, ja dalībvalstis ir izmantojušas minētās direktīvas 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu, vai nu pēc cietumsoda izciešanas dalībvalstī vai cietumsoda vai kādas tā daļas izciešanai trešā valstī, neskarot labvēlīgākus noteikumus, kas var būt piemērojami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem; turklāt, neskarot labvēlīgākus noteikumus, kas var būt piemērojami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem būtu jāaizliedz atkārtoti ieceļot dalībvalstu teritorijā pietiekami ilgā laikposmā, kuru nosaka katrā atsevišķā gadījumā un kurš vissmagāko nodarījumu gadījumā var sasniegt 10 gadus. Tam nebūtu jāietekmē tiesnešu vai tiesu rīcības brīvība kriminālprocesos atsevišķos gadījumos noteikt atbilstošus sodus.
- 12) Nodarījuma smaguma pakāpe būtu jāizvērtē arī nodarījuma mēģinājumiem gadījumos, kad neatļauta ieceļošana Savienībā neizdevās. Par mēģinājumiem, kuru rezultātā gāja bojā viens vai vairāki trešo valstu valstspiederīgie, būtu jāpiemēro bargāki sodi nekā par citiem mēģinājumu veidiem. Minimālo noteikumu noteikšana Savienības līmenī attiecībā uz sodu maksimālo līmeni par šādiem mēģinājumiem ir pamatota un samērīga, ņemot vērā nodarījuma transnacionālo dimensiju un to, ka nodarījuma mēģinājums, kura rezultātā gāja bojā trešo valstu valstspiederīgie, ir tikpat smags kā izdarīts nodarījums, kas izraisīja nāvi.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 24.12.2008., 98. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

- 13) Ja to paredz valsts tiesību akti, juridiskās personas būtu jāsauc pie kriminālatbildības par neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu. Dalībvalstīm, kuru valsts tiesību akti neparedz juridisku personu kriminālatbildību, šīs direktīvas mērķu sasniegšanai būtu jānodrošina, ka to administratīvo sodu sistēma paredz iedarbīgus, atturošus un samērīgus sodu veidus un līmeņus, kā norādīts šajā direktīvā. Tos būtu jāpapildina ar papildu soda mēriem. Juridisko personu finansiālais stāvoklis būtu jāņem vērā, lai nodrošinātu, ka naudas sods, ko nosaka kriminālprocesā vai citā procesā un aprēķina, pamatojoties uz juridisko personu gada apgrozījumu pasaulē, būtu atturošs.
- 14) Noteikto sodu iedarbīgumu praksē būtu jāveicina, paredzot atbildību pastiprinošus apstākļus, kuri atspoguļo noziedzīgā nodarījuma smaguma pakāpi. Atbildību pastiprinošajos apstākļos būtu jāiekļauj situācijas, kas veicina citas nelikumīgas darbības, piemēram, ekspluatēšanu, arī seksuālu izmantošanu, instrumentalizāciju, personu apliecinošu dokumentu atņemšanu un iesaistīšanu nelikumīgā nodarbinātībā.
- 15) Noteikto soda līmeņu tuvināšana un iedarbīgums praksē būtu jāveicina, nosakot arī kopējus atbildību mīkstinošus apstākļus, kuri atspoguļotu devumu, ko fiziska vai juridiska persona, kas ir izdarījusi kādu no šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, sniedza, sadarbojoties ar valsts kompetentajām iestādēm šāda nodarījuma izmeklēšanā vai atklāšanā.
- 16) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par noilguma termiņiem, lai tās varētu iedarbīgi apkarot šajā direktīvā minētos noziedzīgos nodarījumus, neskarot valsts noteikumus, kuros nav noteikti noilguma termiņi izmeklēšanai, kriminālvajāšanai un izpildei.
- 17) Lai apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, ir īpaši svarīgi nodrošināt, ka tiek faktiski konfiscēti nelikumīgi iegūtie līdzekļi, kā arī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā izmantotie rīki, tajā skaitā, piemēram, kuģi, dzinēji un citas kuģu detaļas un transportlīdzekļi. Šajā nolūkā būtu pilnā mērā jāizmanto esošie tiesību instrumenti par noziedzīgi iegūtu līdzekļu un nozieguma rīku iesaldēšanu un konfiskāciju, piemēram, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES⁶.
- 18) Ņemot vērā šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu pārrobežu būtību, nelikumīgo darbību veicēju mobilitāti un pārrobežu izmeklēšanas iespējamību, ir jānosaka noteikumi par dalībvalstu jurisdikcijas noteikšanu, lai varētu iedarbīgi apkarot šādas darbības. Ja neatļauts tranzīts vai uzturēšanās pilnībā vai daļēji notiek dalībvalsts teritorijā, būtu jāparedz, ka noteikt jurisdikciju var arī dalībvalsts, kas nav pirmās neatļautās ieceļošanas dalībvalsts. Ņemot vērā šajā direktīvā minēto nodarījumu smagumu un pārrobežu būtību, jurisdikcija jānosaka ne tikai attiecībā uz fiziskām personām, kuras ir attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgie, bet arī uz attiecīgajā dalībvalstī pastāvīgi dzīvojošajiem trešo valstu valstspiederīgajiem. Jurisdikcija attiecībā uz juridiskām personām būtu jānosaka, ja attiecīgās juridiskās personas ir iedibinātas attiecīgajā dalībvalstī vai pilnībā vai daļēji veic savu darbību tās teritorijā. Tā paša iemesla dēļ dalībvalstij ir jānosaka jurisdikcija attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir izdarīti kuģos un gaisakuģos, kuri ir reģistrēti attiecīgajā dalībvalstī vai izmanto tās karogu. Dalībvalstīm, arī dalībvalstīm, kuras nav

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (OV L 127, 29.4.2014., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj>).

pirmās neatļautās ieceļošanas dalībvalsts, būtu jānosaka jurisdikcija attiecībā uz šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja to rezultātā attiecīgajā dalībvalstī ieceļo, šķērso to tranzītā vai uzturas tajā trešo valstu valstspiederīgie, pret kuriem ir izdarīts nodarījums.

- 19) Ja palīdzību sniedz trešās valsts valstspiederīgajam, lai tas varētu sasniegt dalībvalsts teritoriju, attiecīgās dalībvalstis var noteikt savu jurisdikciju arī attiecībā uz mēģinājumiem, pat ja trešās valsts valstspiederīgais tā arī neieceļo to teritorijā. Dalībvalstīm būtu jānosaka sava jurisdikcija vismaz attiecībā uz tāda noziedzīga nodarījuma mēģinājumu, kurš izraisīja trešās valsts valstspiederīgā nāvi.
- 20) Ja noziedzīgais nodarījums ietilpst vairāku dalībvalstu jurisdikcijā, attiecīgajām dalībvalstīm būtu jāsadarbojas, lai noteiktu, kura dalībvalsts ir vislabāk piemērota kriminālvajāšanas veikšanai. Ja attiecīgo dalībvalstu kompetentās iestādes sadarbības rezultātā vai tiešās apspriedēs saskaņā ar Padomes Pamatlēmumu 2009/948/TI⁷ nolemj apvienot kriminālprocesus, nododot tos vienai dalībvalstij, kriminālprocesu nodošanai būtu jāizmanto Regula (ES) .../... [*ierosinātā Regula par tiesvedības nodošanu krimināllietās*]⁸. Šajā nolūkā būtu pienācīgi jāņem vērā minētās regulas 5. pantā norādītie attiecīgie kritēriji. Šādu kritēriju prioritāte un svērums būtu jābalsta uz katras konkrētās lietas faktiem un būtību.
- 21) Lai apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, būtu jāizmanto gan krimināltiesiskie, gan preventīvie mehānismi. Šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu prevencijai būtu jāmazina nepieciešamība pēc krimināltiesiskiem pasākumiem un jāveicina noziedzības mazināšanās kopumā. Šādi preventīvie pasākumi būtu jāorganizē ar mērķi uzlabot sabiedrības informētību, tajā skaitā rīkojot informācijas kampaņas, pētniecības un izglītības programmas. Tās būtu jāīsteno sadarbībā ar citām dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām un trešām valstīm.
- 22) Valstu iestādēm, kuras atklāj un izmeklē šajā direktīvā minētos noziedzīgos nodarījumus, veic kriminālvajāšanu par šādiem nodarījumiem un iztiesā tos, nodarījumu iedarbīgu novēršanu un sodu piemērošanu apgrūtina nepietiekami resursi un izpildes pilnvaras. Jo īpaši resursu trūkums var liegt iestādēm rīkoties vai ierobežot to izpildes darbības, un iznākumā noziedzīgā nodarījuma izdarītāji netiek saukti pie atbildības vai saņem sodu, kas neatbilst izdarītā noziedzīgā nodarījuma smagumam. Tāpēc būtu jānosaka minimālie kritēriji attiecībā uz resursiem un izpildes pilnvarām.
- 23) Izpildes ķēdes rezultatīva darbība ir atkarīga no vairākām specializētām prasmēm. Ņemot vērā neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanas radīto problēmu sarežģītību un šādu noziedzīgo nodarījumu būtību, to apkarošanai ir nepieciešama vairākdisciplīnu pieeja, padziļinātas juridiskās zināšanas, specializētas tehniskās zināšanas un finansiāls atbalsts, kā arī augsta līmeņa apmācība un specializācija visās attiecīgajās kompetentajās iestādēs. Dalībvalstīm būtu jānodrošina darba pienākumiem atbilstoša apmācība tiem darbiniekiem, kuri atklāj un izmeklē noziedzīgus nodarījumus, kas ir saistīti ar neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, veic kriminālvajāšanu par šādiem nodarījumiem un iztiesā tos.

⁷ Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā (OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

⁸ COM(2023) 185 final.

- 24) Lai nodrošinātu sekmīgu izpildi, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanai būtu pieejami iedarbīgi izmeklēšanas līdzekļi, piemēram, tādi, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir paredzēts izmantot organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu apkarošanā, tajā skaitā sakaru pārtveršana, slepena novērošana, arī elektroniska novērošana, bankas kontu uzraudzība un citi finanšu izmeklēšanas līdzekļi. Šos līdzekļus būtu jāpiemēro saskaņā ar samērīguma principu un pilnībā ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu. Saskaņā ar valstu tiesību aktiem šādu izmeklēšanas līdzekļu izmantošanai vajadzētu būt pamatotai ar izmeklējamā noziedzīgo nodarījumu būtību un smagumu. Būtu jāievēro tiesības uz personas datu aizsardzību.
- 25) Uz tiešsaistē izvietotu saturu, kas veido vai atbalsta šajā direktīvā minētos noziedzīgos nodarījumus, jo īpaši palīdzības sniegšanu saistībā ar neatļautu ieceļošanu, tranzītu vai uzturēšanos ES vai publisku kūdīšanu uz šādu rīcību ar interneta starpniecību, attieksies pasākumi, ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065⁹ paredz attiecībā uz nelikumīgu saturu tiešsaistē.
- 26) Lai iedarbīgi apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāvāc precīzi, saskaņoti un salīdzināmi dati par šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu mērogu un tendencēm, pasākumiem to apkarošanai un šādu pasākumu rezultātiem. Dalībvalstīm būtu jāvāc un jāziņo Komisijai attiecīgie statistikas dati par šādiem nodarījumiem. Komisijai būtu regulāri jānovērtē un jāpublicē rezultāti, pamatojoties uz dalībvalstu iesniegtajiem datiem. Dalībvalstīm būtu arī regulāri jāvāc un jāizplata statistikas dati un informācija par šīs direktīvas piemērošanu, lai varētu uzraudzīt tās īstenošanu. Statistikas datiem un informācijai vajadzētu būt salīdzināmai starp dalībvalstīm un iegūtai, izmantojot kopējus minimālos standartus.
- 27) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, noteikt minimālos noteikumus, lai novērstu un apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.
- 28) Šī direktīva ievēro pamattiesības un principus, kas ir atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši cilvēka cieņas ievērošanu un aizsardzību, tiesības uz personas neaizskaramību, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegumu, tiesības uz brīvību un drošību, bērnu tiesības, biedrošanās brīvību, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principus un *ne bis in idem* principu.
- 29) Šīs direktīvas mērķis ir grozīt un paplašināt Direktīvas 2002/90/EK un Pamatlēmuma 2002/946/TI noteikumus. Tā kā ieviešamie grozījumi ir būtiski, lielākas skaidrības labad Direktīvu 2002/90/EK un Pamatlēmumu 2002/946/TI būtu pilnībā jāaizstāj attiecībā uz dalībvalstīm, kam šī direktīva ir saistoša.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

- 30) Šī direktīva neskar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK¹⁰ un ES un Apvienotās Karalistes Izstāšanās līguma¹¹ piemērošanu.
- 31) Īrija piedalās šajā direktīvā saskaņā ar 5. panta 1. punktu Protokolā Nr. 19 par Šengenas *acquis* iekļaušanu Eiropas Savienības sistēmā, kas ir pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, un saskaņā ar Padomes Lēmuma 2002/192/EK 6. panta 2. punktu¹².
- 32) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro. Tā kā šī direktīva pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešu mēnešu laikā pēc Padomes lēmuma pieņemšanas par šo direktīvu būtu jāizlemj, vai tā šo direktīvu ieviešīs savos tiesību aktos.
- 33) Attiecībā uz Islandi un Norvēģiju — saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienības Padomi un Islandes Republiku un Norvēģijas Karalisti par šo valstu asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā¹³ šī direktīva ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomām, kuras ir minētas Padomes Lēmuma 1999/437/EK 1. panta A. punktā¹⁴.
- 34) Attiecībā uz Šveici — saskaņā ar Nolīgumu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā¹⁵ šī direktīva ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomām, kuras ir minētas Lēmuma 1999/437/EK 1. panta A. punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2008/146/EK 3. pantu¹⁶.
- 35) Attiecībā uz Lihtenšteinu — saskaņā ar Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis*

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

¹¹ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (2019/C 384 I/01) (OV C 384 I, 12.11.2019., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019(3)/oj)).

¹² Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

¹³ OV L 176, 10.7.1999., 36. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

¹⁴ Padomes Lēmums 1999/437/EK (1999. gada 17. maijs) par dažiem pasākumiem, lai piemērotu Eiropas Savienības Padomes, Islandes Republikas un Norvēģijas Karalistes Nolīgumu par abu minēto valstu iesaistīšanos Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un izstrādē (OV L 176, 10.7.1999., 31. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

¹⁵ OV L 53, 27.2.2008., 52. lpp.

¹⁶ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanas Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanas (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā¹⁷ šī direktīva ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuri attiecas uz jomām, kas ir minētas Lēmuma 1999/437/EK 1. panta A. punktā, to lasot saistībā ar Padomes Lēmuma 2011/350/ES 3. pantu¹⁸.

- 36) Attiecībā uz Kipru, Bulgāriju un Rumāniju — šī direktīva ir akts, kas pilnveido Šengenas *acquis* vai ir kā citādi saistīts ar to, kā noteikts attiecīgi 2003. gada Pievienošanās akta 3. panta 1. punktā un 2005. gada Pievienošanās akta 4. panta 1. punktā.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Šī direktīva nosaka minimālos noteikumus par noziedzīgu nodarījumu definīciju un sodiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu, kā arī par pasākumiem šādu noziedzīgu nodarījumu novēršanai un apkarošanai.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1. “trešās valsts valstspiederīgais” ir jebkura persona, kura nav Eiropas Savienības pilsonis Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. panta 1. punkta nozīmē un kura nav persona, kas izmanto tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības tiesībām, kā tā ir definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399¹⁹ 2. panta 5. punktā;
2. “nepavadīts nepilngadīgais” ir trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir jaunāks par 18 gadiem un kurš ierodas dalībvalsts teritorijā bez tāda pieaugušā pavadības, kas ir par viņu atbildīgs vai nu saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem vai valsts praksi, un kamēr šāda persona par viņu nav uzņēmusies aizgādību; tas attiecas arī uz nepilngadīgo, kas ir palicis bez pavadības pēc ieceļošanas dalībvalsts teritorijā;
3. “juridiska persona” ir jebkura juridiska vienība, kam ir šāds statuss saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, izņemot valstis vai publisko tiesību juridiskās personas, kuras īsteno valsts varu, un starptautiskas sabiedriskās organizācijas.

¹⁷ OV L 160, 18.6.2011., 21. lpp.

¹⁸ Padomes Lēmums 2011/350/ES (2011. gada 7. marts) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Protokolu starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu, Šveices Konfederāciju un Lihtenšteinas Firstisti par Lihtenšteinas Firstistes pievienošanos Nolīgumam starp Eiropas Savienību, Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices Konfederācijas asociēšanu Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā saistībā ar kontroles atcelšanu pie iekšējām robežām un personu pārvietošanos (OV L 160, 18.6.2011., 19. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 077, 23.3.2016., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

3. pants

Noziedzīgi nodarījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka apzināti palīdzēt trešās valsts valstspiederīgajam ieceļot kādas dalībvalsts teritorijā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā, pārkāpjot attiecīgos Savienības tiesību aktus vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu, tranzītu un uzturēšanos, ir noziedzīgs nodarījums, ja:
 - a) persona, kura šādi rīkojas, tieši vai netieši pieprasa, saņem vai pieņem finansiālu vai materiālu labumu vai šāda labuma apsolījumu vai veic attiecīgo rīcību nolūkā saņemt minēto labumu; vai
 - b) pastāv augsta varbūtība, ka šāda rīcība radīs citai personai smagu kaitējumu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka trešo valstu valstspiederīgo publiska kūdīšana ieceļot kādas dalībvalsts teritorijā, šķērsot to tranzītā vai uzturēties tajā, pārkāpjot attiecīgos Savienības tiesību aktus vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu, tranzītu un uzturēšanos, ir noziedzīgs nodarījums.

4. pants

Noziedzīgi nodarījumi vainu pastiprinošos apstākļos

Dalībvalstis nodrošina, ka 3. pantā minētā rīcība jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu vainu pastiprinošos apstākļos, ja:

- a) noziedzīgais nodarījums izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros Padomes Pamatlēmuma 2008/841/TI²⁰ nozīmē;
- b) apzināti vai klajas nolaidības dēļ noziedzīgais nodarījums radīja smagu kaitējumu tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, vai apdraudēja to dzīvību;
- c) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts īpaši vardarbīgi;
- d) trešo valstu valstspiederīgie, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, bija īpaši neaizsargāti, tajā skaitā nepavadīti nepilngadīgie;
- e) noziedzīgā nodarījuma rezultātā gāja bojā tie trešo valstu valstspiederīgie, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums.

5. pants

Kūdīšana, līdzdalība, mēģinājums

Dalībvalstis nodrošina, ka par kūdīšanu uz 3. panta 1. punktā un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, līdzdalību tajos vai šādu nodarījumu mēģinājumu piemēro sodu kā par noziedzīgu nodarījumu.

²⁰ Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI (2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret organizēto noziedzību (OV L 300, 11.11.2008., 42. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

6. pants

Sodi fiziskām personām

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.
2. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojamais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz trim gadiem.
3. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 4. panta a)–d) punktos minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojamais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz 10 gadiem.
4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 4. panta e) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tajā skaitā mēģinājumu izdarīt minētajā punktā norādīto noziedzīgo nodarījumu, piemērojamais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz 15 gadiem.
5. Papildus kriminālsodiem, ko nosaka saskaņā ar šā panta 1.–4. punktu, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka fiziskām personām, kuras ir notiesātas par kādu no 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, var piemērot kompetentas iestādes kriminālprocesā vai citā procesā noteiktus sodus vai pasākumus, tajā skaitā:
 - a) atsaukt atļaujas vai apstiprinājumus tādu darbību īstenošanai, kuru rezultātā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, vai aizliegt veikt (kā tieši, tā izmantojot starpnieku) profesionālo darbību, kuras gaitā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums;
 - b) atgriezt trešā valstī pēc soda izciešanas dalībvalstī vai piespriedē soda vai kādas tā daļas izciešanai attiecīgajā trešā valstī, neskarot labvēlīgākus noteikumus, kas var būt piemērojami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem;
 - c) aizliegt ieceļot un uzturēties dalībvalstu teritorijā pietiekami ilgā laikposmā, kurš nepārsniedz 10 gadus, neskarot labvēlīgākus noteikumus, kas var būt piemērojami saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem;
 - d) aizliegt piekļūt publiskajam finansējumam, tajā skaitā iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām;
 - e) piemērot naudas sodus;
 - f) iesaldēt un konfiscēt noziedzīgajā nodarījumā nelikumīgi iegūtos līdzekļus, kā arī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā izmantotos rīkus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/42/ES²¹;

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (OV L 127, 29.4.2014., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj>).

7. pants

Juridisko personu atbildība

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības par 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ko to labā, darbojoties individuāli vai kā juridiskas personas struktūras locekle, izdarījusi kāda persona, kura veic attiecīgās juridiskās personas vadības pienākumus, pamatojoties uz:
 - a) tiesībām pārstāvēt juridisko personu;
 - b) tiesībām pieņemt lēmumus attiecīgās juridiskās personas vārdā;
 - c) tiesībām īstenot kontroli juridiskās personas iekšienē.
2. Dalībvalstis arī veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja šā panta 1. punktā minētā persona neīstenoja pietiekamu uzraudzību vai kontroli un tāpēc kāda no personām tās pakļautībā varēja izdarīt kādu no 3., 4. pantā un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem attiecīgās juridiskās personas labā.
3. Juridiskas personas atbildība saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālprocesu pret fiziskām personām, kuras izdarīja 3., 4. un 5. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, kūdīja tos izdarīt vai bija šo noziedzīgo nodarījumu līdzdalībnieki.

8. pants

Sodi juridiskām personām

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskām personām, kuras sauc pie atbildības saskaņā ar 7. pantu, piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus.
2. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskām personām, kuras sauc pie atbildības saskaņā ar 7. pantu par 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, var piemērot sodus vai pasākumus, tajā skaitā:
 - a) kriminālprocesā vai citā procesā noteikt naudas sodus;
 - b) atņemt tiesības saņemt valsts atbalstu, palīdzību vai subsīdijas;
 - c) uz noteiktu laiku vai pavisam aizliegt piekļuvi publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām;
 - d) uz noteiktu laiku vai pavisam aizliegt veikt komercdarbību;
 - e) pakļaut tiesas uzraudzībai;
 - f) likvidēt ar tiesas lēmumu;
 - g) uz laiku vai pavisam slēgt uzņēmumus, ko izmantoja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā;
 - h) atsaukt atļaujas vai apstiprinājumus tādu darbību īstenošanai, kuru rezultātā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums;

i) iesaldēt un konfiscēt noziedzīgajā nodarījumā nelikumīgi iegūtos līdzekļus, kā arī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā izmantotos rīkus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/42/ES²².

3. Kriminālprocesā vai citā procesā noteikto naudas sodu apmērs ir samērīgs ar izdarītās rīcības smaguma pakāpi un attiecīgās juridiskās personas konkrētajiem, finansiālajiem un citiem apstākļiem. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādu naudas sodu maksimālais līmenis ir vismaz:
- a) 3 % no juridiskās personas gada apgrozījuma pasaulē vai nu finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, vai — attiecībā uz 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā pieņēma lēmumu par naudas sodu;
 - b) 5 % no juridiskās personas gada apgrozījuma pasaulē vai nu finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, vai — attiecībā uz 4. panta a)–d) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā pieņēma lēmumu par naudas sodu;
 - c) 6 % no juridiskās personas gada apgrozījuma pasaulē vai nu finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, vai — attiecībā uz 4. panta e) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā pieņēma lēmumu par naudas sodu.
4. Kriminālprocesā vai citā procesā nosakot naudas sodus saskaņā ar šā panta 3. punktu, dalībvalstis var paredzēt noteikumus, ko piemēro gadījumos, kad naudas soda apmēru nav iespējams noteikt, pamatojoties uz juridiskās personas gada apgrozījumu pasaulē finanšu gadā pirms tā finanšu gada, kurā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums vai pieņemts lēmums par naudas sodu.

9. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem var uzskatīt šādus apstākļus:

- a) noziedzīgo nodarījumu izdarīja amatpersona, pildot savus pienākumus;
- b) noziedzīgā nodarījuma gaitā vai rezultātā trešo valstu valstspiederīgos, pret kuriem izdarīja noziedzīgo nodarījumu, iesaistīja nelikumīgā nodarbinātībā, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK²³.
- c) noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir iepriekš bijis ar galīgu spriedumu notiesāts par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri pēc būtības atbilst 3., 4. vai 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (OV L 127, 29.4.2014., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/42/oj>).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK (2009. gada 18. jūnijs), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi (OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj>).

d) noziedzīgā nodarījuma gaitā vai rezultātā tos trešo valstu valstspiederīgos, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, pakļāva ekspluatēšanai vai instrumentalizācijai;

e) trešo valstu valstspiederīgajiem, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, atņēma personu apliecinošos vai ceļojuma dokumentus;

f) noziedzīgo nodarījumu izdarīja, nēsājot šaujamieroci.

10. pants

Atbildību mīkstinoši apstākļi

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību mīkstinošiem apstākļiem var uzskatīt to, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs sniedz kompetentajām iestādēm informāciju, ko tās citādi nespētu iegūt, palīdzot tām:

a) identificēt vai saukt pie atbildības pārējos noziedzīgā nodarījuma izdarītājus; vai

b) atrast pierādījumus.

11. pants

Noziedzīgu nodarījumu noilguma termiņi

1. Attiecībā uz 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai paredzētu noilguma termiņu, ko skaita no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža un kas ir pietiekami ilgs noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanai, kriminālvajāšanai, izskatīšanai tiesā un tiesas nolēmuma pieņemšanai un ļauj iedarbīgi apkarot šādus noziedzīgos nodarījumus.

2. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, izskatīšanu tiesā un tiesas nolēmuma pieņemšanu varētu veikt tālāk norādītajos termiņos:

a) attiecībā uz 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — vismaz septiņu gadu laikā pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas;

b) attiecībā uz 4. panta a)–d) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — vismaz 10 gadu laikā pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas;

c) attiecībā uz 4. panta e) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, arī mēģinājumiem izdarīt 4. panta e) punktā minēto noziedzīgo nodarījumu, — vismaz 15 gadu laikā pēc noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas.

3. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sodu izpildi, kā norādīts tālāk:

a) brīvības atņemšanas sods par noziedzīgu nodarījumu, kurš noteikts pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas par 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu — vismaz septiņu gadu laikā pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas dienas;

b) brīvības atņemšanas sods par noziedzīgu nodarījumu, kurš noteikts pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas par 4. panta a)–d) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem — vismaz 10 gadu laikā pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas dienas;

c) brīvības atņemšanas sods par noziedzīgu nodarījumu, kurš noteikts pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas par 4. panta e) punktā minēto noziedzīgo nodarījumu, arī mēģinājumiem izdarīt 4. panta e) punktā minēto noziedzīgo nodarījumu, — vismaz 15 gadu laikā pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas dienas.

4. Atkāpjoties no šā panta 2. un 3. punkta, dalībvalstis var noteikt īsāku noilguma termiņu, paredzot, ka konkrētu darbību gadījumā attiecīgo laikposmu var pārtraukt vai apturēt. Šis termiņš nedrīkst būt īsāks par:

- a) pieciem gadiem attiecībā uz 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- b) astoņiem gadiem attiecībā uz 4. panta a)–d) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem;
- c) desmit gadiem 4. panta e) punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, arī mēģinājumiem izdarīt 4. panta e) punktā minēto noziedzīgo nodarījumu.

12. pants

Jurisdikcija

1. Dalībvalsts nosaka savu jurisdikciju attiecībā uz 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja:

- a) noziedzīgais nodarījums ir pilnībā vai daļēji izdarīts tās teritorijā;
- b) noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgais vai pastāvīgais iedzīvotājs;
- c) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts juridiskas personas labā un
 - i) attiecīgā juridiskā persona ir iedibināta attiecīgajā dalībvalstī;
 - ii) attiecībā uz darījumdarbību, ko pilnībā vai daļēji veic attiecīgās dalībvalsts teritorijā;
- d) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts kuģī vai gaisakuģī, kas ir reģistrēts attiecīgajā dalībvalstī vai izmanto tās karogu;
- e) noziedzīgā nodarījuma rezultātā trešo valstu valstspiederīgie, pret kuriem tika izdarīts noziedzīgais nodarījums, ieceļoja attiecīgajā dalībvalstī, šķērsoja tās teritoriju tranzītā vai uzturējās tajā.

2. Dalībvalstis nosaka jurisdikciju attiecībā uz mēģinājumiem izdarīt 4. panta e) punktā minēto noziedzīgo nodarījumu, ja izdošanās gadījumā attiecīgā rīcība būtu tāds noziedzīgs nodarījums, attiecībā uz kuru jānosaka jurisdikcija saskaņā ar šā panta 1. punktu.

3. Lai nodrošinātu kriminālvajāšanu par 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kuri ir izdarīti ārpus dalībvalsts teritorijas, ikviena dalībvalsts veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās jurisdikcija nav atkarīga no kāda no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- a) darbības to izdarīšanas vietā ir atzītas par noziedzīgu nodarījumu;
- b) kriminālvajāšanu var sākt vienīgi pēc informācijas saņemšanas no valsts, kurā tika izdarīts noziedzīgais nodarījums.

4. Ja kāds no 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ietilpst vairāku dalībvalstu jurisdikcijā, šīs dalībvalstis sadarbojas, lai noteiktu, kurai dalībvalstij jāīsteno kriminālprocess. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Pamatlēmuma 2009/948/TI 12. pantu lietu nodod *Eurojust*.

13. pants

Preventīvie pasākumi

1. Dalībvalstis veic piemērotus pasākumus, piemēram, kampaņas informētības un izpratnes uzlabošanai un pētniecības un izglītības programmas, ar mērķi uzlabot sabiedrības informētību un mazināt 3., 4. un 5. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu skaitu.
2. Attiecīgos gadījumos dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai īstenotu šā panta 1. punktā minētos pasākumus sadarbībā ar citām dalībvalstīm, attiecīgajām Savienības aģentūrām un trešām valstīm.

14. pants

Resursi

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts iestādēm, kuru kompetencē ir 3., 4. un 5. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu atklāšana, izmeklēšana, kriminālvajāšana vai iztiesāšana, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finansiālie, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas tām ir nepieciešami, lai rezultatīvi pildītu savus uzdevumus, kas ir saistīti ar šīs direktīvas īstenošanu.

15. pants

Apmācība

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiesībaizsardzības iestādēm, tiesu iestādēm un iestādēm, kuru uzdevums ir īstenot kriminālizmeklēšanu un kriminālprocesu attiecībā uz 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ir pietiekami resursi savu darbinieku regulārai specializētai apmācībai un darbinieki saņem šādu apmācību.
2. Neskarot tiesu iestāžu neatkarību, dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu tiesnešiem, prokuroriem, tiesībaizsardzības iestāžu, tiesu iestāžu un kompetento iestāžu darbiniekiem, kuri ir iesaistīti kriminālprocesos un izmeklēšanā, regulāru specializētu apmācību saistībā ar šīs direktīvas mērķiem.

16. pants

Izmeklēšanas līdzekļi

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3., 4. un 5. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai ir pieejami iedarbīgi un samērīgi izmeklēšanas līdzekļi. Attiecīgos gadījumos šādi izmeklēšanas līdzekļi ietver specializētus izmeklēšanas līdzekļus, piemēram, tādus, ko izmanto organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu apkarošanā.

17. pants

Datu vākšana un statistika

1. Dalībvalstis vāc statistikas datus par 3., 4. un 5. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem sadalījumā pēc noziedzīgā nodarījuma veida.
2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datus iekļauj vismaz šādu informāciju:
 - a) par trešo valstu valstspiederīgajiem, pret kuriem ir izdarīts noziedzīgais nodarījums, norādot trešo valstu valstspiederīgo skaitu sadalījumā pēc pilsonības, dzimuma un vecuma (bērns/pieaugušais);
 - b) par lietu kriminālizmeklēšanas vidējo ilgumu;
 - c) par fiziskām personām, pret kurām veic kriminālvajāšanu par šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, norādot šādu fizisko personu skaitu sadalījumā pēc dzimuma un pilsonības;
 - d) par juridiskām personām, pret kurām veic kriminālvajāšanu par šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, norādot šādu juridisko personu skaitu sadalījumā pēc iedibinājuma vietas;
 - e) par prokuratūras pieņemtajiem lēmumiem, norādot to skaitu sadalījumā pēc lēmuma veida (sākt vai nesākt kriminālvajāšanu);
 - f) par tiesas nolēmumiem, kas ir stājušies likumīgā spēkā, norādot to skaitu sadalījumā pēc nolēmuma veida (notiesājošs, attaisnojošs, noraidīts pēc būtības vai ar citu pamatojumu, tajā skaitā arī lēmumi par lietas atstāšanu bez izskatīšanas);
 - g) par fiziskām personām, kuras ir notiesātas par šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, norādot šādu fizisko personu skaitu sadalījumā pēc dzimuma un pilsonības;
 - h) par fiziskām personām, kurām ir piemērots sods, norādot šādu fizisko personu skaitu sadalījumā pēc soda veida un līmeņa (brīvības atņemšana, naudas sodi, citi sodi), dzimuma un pilsonības;
 - i) par juridiskām personām, kuras ir notiesātas un kurām ir piemērots sods par šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, norādot šādu juridisko personu skaitu;
 - j) par juridiskām personām, kurām ir piemērots sods, norādot šādu juridisko personu skaitu sadalījumā pēc iedibinājuma vietas un soda veida (naudas sodi, citi sodi);
 - k) par tiesas procesa vidējo ilgumu pirmās instances tiesā, otrās instances tiesā un kasācijas kārtībā.
3. Dalībvalstis katru gadu līdz 1. jūlijam publicē šā panta 2. punktā minētos statistikas datus par iepriekšējo gadu mašīnlasāmā un sadalītā formātā un iesniedz tos Komisijai.

18. pants

Direktīvas 2002/90/EK un Pamatlēmuma 2002/946/TI aizstāšana

1. Šī direktīva aizstāj Direktīvu 2002/90/EK un Pamatlēmumu 2002/946/TI attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, bet neskar dalībvalstu saistības attiecībā uz termiņu minēto instrumentu transponēšanai valsts tiesību aktos.

2. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, atsaucies uz Direktīvu 2002/90/EK un Pamatlēmumu 2002/946/TI uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu.

19. pants

Transponēšana

1. Normatīvie un administratīvie akti, kas ir vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, dalībvalstīs stājas spēkā vēlākais līdz [viens gads no šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.
2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.
3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

20. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

21. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*